

14.02.2018

Ärende/14

§ 46

Den av ledamoten Kaisa Hernberg väckta motionen om boende i två hem som grund för elevantagningen

HEL 2017-009613 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Kaisa Hernberg väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Hilkka Tapiolinna, stf. stadssekreterare, telefon: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Kaisa Herbergin aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Kaisa Hernberg och 26 andra ledamöter föreslår i sin motion att stadigvarande boende i två hem ska godkännas som officiell grund för elevantagningen i Helsingfors. På så sätt får en familj med två hem bättre förutsättningar att välja en bra skola och förskola med tanke på de båda hemmens läge och en smidig vardag för barnen.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till fostrans- och utbildningsnämndens utlåtande 12.12.2017 och konstaterar följande:

Enligt 6 § i lagen om grundläggande utbildning ska en kommun ordna undervisningen så att elevernas resor med hänsyn till bebyggelsen, skolornas och andra undervisningsplatsers placering samt kommunikationerna är så trygga och korta för eleverna som möjligt. När förskoleundervisning ordnas ska dessutom beaktas att de barn som deltar i un-

14.02.2018

dervisningen har möjlighet att utnyttja dagvårdsservice. Kommunen ska anvisa de läropliktiga en närskola eller en annan lämplig plats där utbildningen sker. En elev som får förskoleundervisning kan som plats för undervisningen anvisas också en sådan dagvårdsplats som avses i 4 § 1 mom. och som uppfyller motsvarande krav eller någon annan plats som lämpar sig för förskoleundervisning.

I Helsingfors anvisas en plats för förskoleundervisning i första hand i det daghem som erbjuder förskoleundervisning i elevupptagningsområdet för barnets eget bostadsområde. Enligt principerna för elevantagning i den grundläggande utbildningen har elever primärt rätt att gå i den skola inom vars elevupptagningsområde de bor. I de så kallade utvidgade elevupptagningsområdena anvisas närskolan antingen på basis av syskon eller skolvägens trygghet och längd.

Enligt lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt bor ett barn alltid hos någon av föräldrarna även om vistelse- och umgängesrättigheterna har ordnats på ett omfattande sätt.

En persons officiella hemvist fastställs utgående från lagen om hemkommun. Enligt lagen om hemkommun antecknas uppgiften om var en person de facto är bosatt i befolkningsdatasystemet. En person kan endast ha en officiell hemvist.

Utgående från de bestämmelser som nämns ovan fastställs det hos vilken av föräldrarna barnet är bosatt och vilken barnets faktiska adress, som anges i befolkningsregistret, är.

I arbetsgruppsbetänkandet för revideringen av barnavårdslagen (47/2017) föreslås det nya bestämmelser i lagen, vilka möjliggör växelboende hos båda föräldrarna som en form av boendearrangemang för barn avsedd i lagen. Uppgiften om växelboende ska anges som en uppgift om vad vårdnaden omfattar i befolkningsdatasystemet. Även när ett barn bor turvis hos föräldrarna kan det ha endast en officiell hemvist.

Då en kommun ser till övervakningen av läroplikten och anvisar närskola och plats för förskoleundervisning för de barn som bor på dess område ska kommunen ha tillförlitliga uppgifter om barnets boende som grund för beslutsfattandet och detta ska gälla alla barn. Kommunen får information om alla barn från befolkningsdatasystemet.

Organiseringen av förskoleundervisning och grundläggande utbildning och kriterierna för elevantagningen i samband med dessa grundar sig i hög grad på att man kan förutse antalet barn och styra dem på ett ändamålsenligt sätt med tanke på undervisningsarrangemangen och lokal användningen. Om familjerna hade möjlighet att välja skola eller för-

14.02.2018

skola skulle systemet bli mindre förutsägbart och en optimal användning av lokalerna skulle försvåras.

Utgångsläget är att en elev har rätt till en plats i skola och förskoleundervisning endast inom det egna elevupptagningsområdet.

Enligt gällande praxis kan en elev söka till en så kallad sekundär skola inom den grundläggande utbildningen eller en sekundär plats för förskoleundervisning och bli vald om det finns platser. Detta ger i nuläget fri valmöjlighet åt vårdnadshavarna för skol- och förskoleundervisningen i det fall att det finns plats på det önskade stället.

Fostrans- och utbildningssektorn utreder möjligheten att godkänna växelboende som en officiell grund för elevantagningen på det sätt som föreslås i motionen. Vid utredningen bedömer man bl.a. antalet elever bosatta i två hem och kostnaderna för en eventuell ändring av grunderna för elevantagningen utgående från tillgängliga uppgifter. Dessutom utreds det i vilka situationer av växelboende den valmöjlighet som avses i motionen kan bli tillämplig. När utredningen blivit klar förs ärendet vidare till behandling i finska och svenska sektionen, vilka beslutar om grunderna för elevantagningen i den egna språkgruppen.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Hilkka Tapiolinna, stf. stadssekreterare, telefon: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Kaisa Herbergin aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 05.02.2018 § 70

HEL 2017-009613 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Hernbergin aloitteen loppuun käsitellyksi.

14.02.2018

Ärende/14

29.01.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 12.12.2017 § 138

HEL 2017-009613 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavana lausunnon:

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan 21.11.2017 (§ 105) käsittelemässä lausuntoehdotuksessa todettiin seuraavaa:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että vakituinen kahdessa kodissa asuminen hyväksytään Helsingissä viralliseksi oppilaaksioton perusteeksi. Tällä tavoin kahden kodin perheillä on paremmat mahdollisuudet valita molempien kotien sijainnin ja lasten sujuvan arjen kannalta hyvä koulu tai esikoulu.

Perusopetuslain mukaan kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta (4 §).

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla on mahdollisuus käyttää päivähoitopalveluja. Kunta osoittaa oppivelvolliselle lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa opetusta annetaan. Esiopetusta saavalle oppilaalle voidaan opetuksen järjestämipaikaksi osoittaa myös vastaavat edellytykset täyttävä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu päivähoitopaikka tai muu soveltuva esiopetuksen järjestämipaikka (Perusopetuslaki 6 §).

Helsingissä esiopetuspaikka osoitetaan ensisijaisesti lapselle oman asuinalueen oppilaaksiottoalueella esiopetusta antavasta päiväkodista. Perusopetuksessa oppilaaksiottamisen periaatteiden mukaan oppilaalla on ensisijainen oikeus käydä sitä koulua, jonka oppilaaksiottoalueella hän asuu. Niin sanotuilla laajennetuilla oppilaaksiottoalueilla lähikoulu

osoitetaan joko sisaruuden tai koulumatkan turvallisuuden ja pituuden perusteella.

Lähikouluverkosto ja esiopetusta antavien päiväkotien verkosto muodostuvat edellä mainittujen säädösten perusteella.

Lapsen asuminen määräytyy lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain nojalla. Mainittu laki lähtee siitä, että lapsi asuu aina toisen vanhemman luona, vaikka käytännössä lapsen oleskelu- tai tapaamisoikeusjärjestelyt voivat olla niin laajoja, että vaikuttaa siltä, että lapsi asuu kahdessa paikassa (7 § ja 9 §).

Henkilön virallinen asuinpaikka määräytyy kotikuntalain perusteella. Kotikuntalain mukaan väestötietojärjestelmään kirjataan tieto siitä, missä henkilö tosiasiallisesti asuu. Henkilöllä voi olla vain yksi virallinen asuinpaikka, vaikka hänellä olisi käytössään useampia asuntoja.

Edellä mainittujen lainkohtien perusteella määräytyy, kumman vanhemman luona lapsi asuu ja mikä hänen tosiasiallinen, väestörekisteriin merkitty osoitteensa on.

Lapsenhuoltolain uudistamista pohtineen työryhmän mietinnön (47/2017) mukaan lapsenhuoltolakiin ehdotetaan säännöksiä, jotka mahdollistavat yhtenä laissa tarkoitettuna lapsen asumisjärjestelyinä sen, että lapsi asuu vuorotellen molempien vanhempiansa luona. Tieto vuoroasumisesta merkittäisiin väestötietojärjestelmään huollon sisältöä koskevana tietona. Myös vuoroasumistilanteissa lapsella voisi kuitenkin olla vain yksi virallinen asuinpaikka.

Jos lainsäädäntöä muutetaan edellä kerrotulla tavalla, se ei tuo muutosta nykyiseen tilanteeseen.

Huolehtiessaan oppivelvollisuuden valvonnasta ja osoittaessaan alueellaan asuville lapsille lähikoulun ja esiopetuspaikan, tulee kunnalla päätöksenteon perusteena olla luotettava tieto lapsen asumisesta ja sen tulee olla saatavissa kaikkien lasten osalta. Kunta saa tiedon kaikista lapsista väestötietojärjestelmästä.

Esiopetuksen ja perusopetuksen järjestäminen ja siihen liittyen oppilaaksiottamisen kriteerit perustuvat keskeisesti siihen, että lapsimääriä pystytään ennustamaan ja ohjailemaan opetuksen järjestämisen ja tilojen käytön kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Jos kahden kodin perheillä olisi valtuustoaloitteessa esitetyllä tavalla mahdollisuus valita koulu tai esikoulu kotien sijainnin ja lasten sujuvan arjen perusteella, järjestelmän ennakoitavuus vähenisi ja tilojen optimaalinen käyttö vaikeutuisi.

14.02.2018

Lähtökohtaisesti oppilaalla on oikeus vain oman oppilaaksiottoalueen kouluun ja esiopetuspaikkaan. Koulu- ja esiopetuspaikkaa koskevan valintaoikeuden antaminen kahden kodin perheille asettaisi nämä perheet muita parempaan asemaan ja vaarantaisi oppilaiden yhdenvertaisen kohtelun.

Nykykäytäntö mahdollistaa sen, että sekä esiopetuksessa että perusopetuksessa oppilas voi pyrkiä niin sanottuun toissijaiseen kouluun ja esiopetuspaikkaan ja tulla valituksi, mikäli siellä on tilaa. Tämä antaa huoltajille nykyisin vapaan valinnanmahdollisuuden koulu- ja esiopetuspaikan osalta, mikäli halutussa paikassa on tilaa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi siten, että valmistellaan malli, jossa kahdessa kodissa vuoroasuvien lasten vanhemmat voivat valita kumman tahansa kodin lähikoulun.

Hallintosäännön mukaan kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkielinen jaosto tai ruotsinkielinen jaosto päättää oman kieliryhmänsä osalta oppilaaksi- ja opiskelijaksioton perusteista.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala selvittää mahdollisuutta hyväksyä kahdessa kodissa asuminen viralliseksi oppilaaksioton perusteeksi valtuustoaloitteessa esitetyllä tavalla. Selvitystyössä arvioidaan muun ohella käytettävissä olevan tiedon perusteella kahdessa kodissa asuvien oppilaiden määrää ja mahdollisesta oppilaaksiottooperusteiden muutoksesta aiheutuvia kustannuksia. Lisäksi selvitetään, millaisissa vuoroasumisjärjestelyissä valtuustoaloitteessa tarkoitettu valintamahdollisuus voisi tulla sovellettavaksi. Asia viedään suomenkielisen ja ruotsinkielisen jaoston käsiteltäväksi selvityksen valmistuttua.

21.11.2017 Palautettiin

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Kati Laaksonen, lakimies, puhelin: 310 86628
kati.laaksonen(a)hel.fi